

Силабус курсу:

ІНТЕРАКТИВНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В
ЗСО

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01 «Середня освіта (українська мова і література)»
Рік підготовки:	4
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	4 кредити
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	екзамен

Автор курсу та лектор:

доцент, кандидат педагогічних наук Бондаренко Галина Петрівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

завідувач, доцент кафедри української філології та журналістики

посада

bond18@snu.edu.ua

Viber за номером

+38-050-180-07-40

телефону

326ГК, за розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

непередбачено

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

доцент, кандидат педагогічних наук Бондаренко Галина Петрівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

завідувач, доцент кафедри української філології та журналістики

посада

bond18@snu.edu.ua

Viber за номером

+38-050-180-07-40

телефону

326 ГК, за розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:	Вивчення дисципліни передбачає опанування здобувачами вищої освіти системою знань про інноваційні та інтерактивні технології, формування готовності майбутніх учителів української мови та літератури до впровадження інноваційних та інтерактивних технологій в освітній процес ЗСО з урахуванням індивідуальних можливостей учнів, рівня їх підготовки та особливостей навчального матеріалу.
Результати навчання:	У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен: знати види інтерактивних та інноваційних технологій та їх особливості, специфіку організації навчання української мови та літератури із застосуванням інтерактивних та інноваційних технологій; вміти планувати освітній процес у ЗСО на уроках української мови та літератури з використанням елементів чи повноцінних інтерактивних та інноваційних технологій та специфіки оцінювання навчальних досягнень учнів в умовах інноваційного навчання.
Передумови до початку вивчення:	Базові знання, отримані при вивченні дисциплін «Загальна педагогіка та історія педагогіки», «Педагогічна психологія», «Інформаційні технології», «Методика навчання української мови в ЗСО», «Методика навчання української літератури в ЗСО», «Основи педагогічної майстерності»

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей, як:

ЗК4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах.

ФК4. Здатність добирати й використовувати сучасні ефективні (інтерактивні, інноваційні, інформаційні) методики й технології навчання української мови й літератури, розвитку пізнавальної активності й стимулювання позитивної мотивації до вивчення української мови й літератури, реалізовувати інтегроване навчання передусім на матеріалі української мови та літератури.

ФК8. Здатність організовувати різні види і форми навчальної і пізнавальної діяльності учнів з української мови і літератури, а також прогнозувати результати освітнього процесу.

ФК9. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів, аналізувати результати навчання учнів та забезпечувати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання учнів з української мови і літератури.

ФК11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних та літературних фактів для розв'язання професійних завдань під час освітнього процесу в ЗСО.

ФК15. Здатність здійснювати наукове дослідження філологічного чи лінгводидактичного спрямування, оприлюднювати та узагальнювати його результати та застосовувати їх під час професійної діяльності.

ФК16. Здатність формувати судження, що враховують розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії вчителя української мови та літератури, з метою професійного розвитку учнів ЗСО.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має набути такі програмових результатів навчання:

ПРН3. Застосовувати традиційні та інноваційні методики й технології моделювання змісту навчання учнів української мови і літератури.

ПРН4. Розвивати в учнів ключові компетентності засобами української мови та літератури, формувати готовність до їх застосування в позанавчальній діяльності.

ПРН9. Використовувати цифрові пристрої, їх базове програмне забезпечення; працювати з операційними системами, онлайн-сервісами, за стосунками, файлами, мережею Інтернет.

ПРН10. Добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб учнів.

ПРН16. Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, а разі потреби розробляти й застосовувати засоби діагностування різних видів навчальної діяльності учнів з української мови та літератури на засадах компетентнісного підходу.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ЛЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
7 семестр				
1.	Сутність інтерактивного та інноваційного навчання	2/0/2	Сутність інтерактивних та інноваційних технологій. Їх переваги й недоліки порівняно з традиційними методами організації навчального процесу. Ефективні форми організації навчальної діяльності на інтерактивному уроці. Структура уроків під час застосування інтерактивних та інноваційних технологій. Проблема критеріїв оцінювання діяльності учнів на інтерактивному уроці. Сутність технологій групової навчальної діяльності, їх переваги, класифікація. Правила успішного застосування роботи в малих групах. Інтерактивні технології кооперативного навчання: робота в парах, ротаційні трійки, карусель, коло ідей, акваріум. Методика їх проведення.	Участь в обговоренні Презентація Аналіз уроків із застосуванням технологій інтерактивного навчання
2.	Технології ситуативного моделювання та опрацювання дискусійних питань. Методика їх застосування	0/0/2	Сутність технологій ситуативного моделювання. Структура уроків із застосуванням інтерактивних технологій ситуативного моделювання. Технології ситуативного моделювання: симуляції або імітаційні ігри, спрощене судове слухання, розігрування ситуації за ролями. Методика їх проведення. Технології опрацювання	Участь в обговоренні Презентація Розробка фрагменту уроку із застосуванням технологій ситуативного моделювання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			дискусійних питань: метод ПРЕС, займи позицію, зміни позицію, дискусія, дискусія в стилі телевізійного ток-шоу, дебати.	
3.	Технологія проблемного навчання та її значення.	2/0/2	Специфіка проблемної технології. Компоненти проблемної технології сучасного уроку рідної мови. Складники проблемної технології: «проблемна ситуація», «проблемна вправа», «проблемне завдання», «проблемне запитання». Шляхи створення проблемних ситуацій на сучасному уроці української мови (проблемна ситуація з ускладненням, проблемна ситуація-діалог, ситуація-проблема). Види проблемних ситуацій. Особливості використання технології проблемного навчання на уроках української мови та літератури.	Участь в обговоренні Презентація Аналіз уроків із застосуванням технологій проблемного навчання
4.	Текстоцентрична технологія у формуванні мовної компетенції учнів	0/0/2	Текстоцентрична технологія. Її сутність. Вимоги до навчального тексту. Напрями реалізації текстоцентричного підходу. Міжпредметні зв'язки у змісті текстового матеріалу на уроках української мови. Етапність застосування текстоцентричної технології на уроці. Специфіка уроків із застосуванням текстоцентричних технологій.	Участь в обговоренні Презентація Розробка фрагменту уроку із застосуванням технології текстоцентричного навчання
5.	Проектна технологія. Значення, мета та завдання проектної технології..	2/0/2	Класифікація проектів. Вимоги до організації проектів. Зміст проектної технології, її структура, етапи роботи над проектом. Використання проектної технології на уроках української мови та літератури	Участь в обговоренні Презентація Аналіз уроків із застосуванням проектних технологій
6.	Розвиток творчої і інтелектуальної обдарованості дітей на уроках української мови	0/0/2	Концепція обдарованості. Види обдарованості. Специфіка навчання обдарованих дітей. Філологічна обдарованість, її ознаки. Проблемно-пошукові завдання на уроках української мови та літератури. Творчо-розвивальні завдання як засіб	Участь в обговоренні Презентація Розробка проблемно-пошукових / творчо-

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			стимулювання творчої й філологічної обдарованості.	розвивальних завдань з української мови та літератури
7.	Специфіка технології особистісно зорієнтованого навчання.	2/0/2	Принципи особистісно-зорієнтованого навчання (гуманізація, розвивальний характер навчання, диференціація, інтегративність знань, діалогічна взаємодія в процесі навчання, варіативність, індивідуалізація, суб'єктивність навчання, оптимізація навчально-виховного процесу). Загальна структура уроку: мотиваційний етап (забезпечення емоційної готовності до уроку; актуалізація суб'єктного досвіду та опорних знань); цільовизначення та планування діяльності; етап опрацювання навчального матеріалу; рефлексивно-оцінювальний етап. Особистісно-зорієнтоване навчання на уроках української мови та літератури	Участь в обговоренні Презентація Аналіз уроків із застосуванням технологій особистісно зорієнтованого навчання
8.	Використання ігрових технологій на уроках української мови та літератури.	0/0/2	Ігрові технології та їх значення. Класифікація ігрових технологій (за цільовими орієнтаціями, характером педагогічного процесу, ігровою методикою). Етапи проведення ділової гри, її підготовка.	Участь в обговоренні Презентація Розробка фрагменту уроку із застосуванням ігрових технологій
9.	Технологія критичного мислення на уроках української мови та літератури.	2/0/2	Етапи навчання критичного мислення (фаза актуалізації, фаза побудови знань, фаза консолідації (рефлексії). Методика «Групування», стратегія «Асоціативний куц».	Участь в обговоренні Презентація Аналіз уроків із застосуванням технологій критичного мислення
10.	Технологія критичного мислення на уроках української мови та літератури	0/0/2	Методика «Кубування», стратегія «Взаємні запитання». Методика «Сенкан», «Кероване читання»	Участь в обговоренні Презентація Розробка фрагменту уроку із застосуванням технологій критичного мислення
11.	Інформаційні	2/0/2	Дидактичні можливості і	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	(комп'ютерні технології) на уроках української мови та літератури		потенціал, переваги й недоліки застосування комп'ютерних технологій на уроках української мови. Принципи уроку з комп'ютерною підтримкою. Структура уроку з комп'ютерною підтримкою. Вимоги до слайдового супроводу уроку.	Презентація Аналіз уроків із застосуванням інформаційних технологій
12.	Інформаційні (комп'ютерні технології) на уроках української мови та літератури	0/0/2	Можливості комп'ютера на різних етапах уроку української мови та літератури. Електронний підручник, статичні таблиці, динамічні таблиці, Літературні портрети, тестові завдання, медіа-твори, віртуальні екскурсії, відеопозії, буктрейлери (для заохочення до читання або ознайомлення з програмним твором. Формування ключових освітніх компетентностей за допомогою уроків української мови та літератури з комп'ютерною підтримкою.	Участь в обговоренні Презентація Розробка фрагменту уроку із застосуванням інформаційних технологій
13.	Проблемно-пошукова, дослідницька діяльність учнів у процесі навчання української мови та літератури	0/0/2	Психолого-педагогічні передумови формування дослідницьких здібностей учнів. Принцип, методи і прийоми навчання української мови за дослідницького підходу. Діяльнісний підхід у використанні веб-квест технології для організації проблемно-пошукової, дослідницької діяльності учнів. Організація пошукової діяльності учнів засобами веб-квест технології. Проблемна ситуація як предмет пошуку і досліджень. Створення системи завдань дослідницького характеру засобами веб-квест технології.	Участь в обговоренні Презентація Розробка фрагменту уроку із застосуванням проблемно-пошукових технологій
14.	Проведення уроків української мови і літератури із застосуванням технології дистанційного навчання	2/0/2	Переваги й недоліки дистанційного навчання. Основні форми онлайн-комунікації. Поширені веб-ресурси для дистанційного навчання в ЗСО. Комунікація під час дистанційного навчання. Режими дистанційного навчання.	Участь в обговоренні Презентація Аналіз уроків із застосуванням технологій дистанційного навчання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Необхідні елементи моделі дистанційного уроку.	

i

Рекомендована література

Базова:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012. 344 с.
2. Інноваційні технології навчання української мови і літератури /укладач О.І. Когут. Тернопіль: Астон, 2005. 260с.
3. Кучерук О. Перспективні технології навчання в шкільному курсі української мови: навчальний посібник. Житомир: ЖДУ ім. І.Франка, 2007. 182 с
4. Нищета В. А. Технологія життєтворчих проєктів на уроках української мови та літератури: навч. Посібник. Харків: Основа, 2009. – 153с.
5. Освітні технології: навч.-метод, посібн. / за ред. О. М. Пехоти. Київ.: А.С.К., 2004. 256 с.
6. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології. Київ: Вид-во А.С.К., 2004. 156с.
7. Яновський А.О. Організація пошуково-дослідницької діяльності з використанням інформаційно-комунікаційних технологій: навч.-метод.посіб. Одеса: Видавець Букаєв В.В., 2009. 156 с.

Допоміжна:

1. Ветрова І., Вербенко В. Використання комп'ютерів у навчанні школярів і його вплив на формування їхньої психіки. *Комп'ютер в школі та сім'ї*. 2001. №2. С. 22–23 с.
Дистанційне навчання: як зацікавити учнів — поради від учительки. URL: <https://nus.org.ua/articles/dystantsine-navchannya-yakzatsikavyty-uchniv-porady-vid-uchytelky/>
2. Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання. *Дивослово*. 2004. № 10. С. 2-4.
3. Карбованець О. Метод проєктів – сучасна педагогічна технологія навчання освітніх закладів різних рівнів. URL: <http://www.eduforme.org>
4. Кучерук О., Сушкевич Т. Гра як засіб розвитку пізнавального інтересу школярів до вивчення української мови. *Дивослово*. 2009. №4. С. 28-31
5. Манжос О. Групова робота на уроках української мови. *Дивослово*. 2008. № 1. С. 2-3.
6. Морзе Н. Метод навчальних проєктів. URL: <http://www.visnyk.iatp.org.ua>
7. Освіта навпаки, або Першопрохідці-STEM. URL: <http://pedpresa.ua/177304-osvita-navpaku-abo-pershoprohidtsi-stem.html>.
8. Освіта після пандемії. Тренди майбутнього шкільної освіти. URL: <https://nus.org.ua/view/osvita-pislya-pandemiyi-chastyna2-trendy-majbutnogo-shkilnoyi-osvity>
9. Садовнікова О. Метод проєктів на уроках української мови як засіб формування пізнавально-творчих умінь старшокласників. *Українська мова і література в школі*. 2007. № 4. С. 8-13.
10. Усе в одному місці: як програма Discord допоможе організувати дистанційне навчання. URL: <https://nus.org.ua/articles/use-v-odnomu-mistsi-yakprogramma-discord-dopoozhe-organizuvaty-dystantsijnenavchannya/>

11. Як використовувати YouTube у дистанційному навчанні. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-vykorystovuvaty-youtube-udystantsijnynomu-navchanni/>

12. Як організувати дистанційне навчання для дітей з ООП. Досвід учителів. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-organizuvaty-dystantsijnenavchannya-dlya-ditej-z-ooop-dosvid-vchyteliv/>

13. Як працювати в Google-клас: покрокова інструкція. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-pratsyuvaty-v-google-klaspokrokovaya-instruktsiya/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	42
Розробка уроку української мови із застосуванням інноваційних/інтерактивних технологій	9
Розробка уроку української літератури із застосуванням інноваційних/інтерактивних технологій	9
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання практичних завдань здобувач вищої освіти має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим. Результати навчання здобувачів вищої освіти оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно й оцінені в спосіб, визначений Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у СНУ ім. В. Даля. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. Через поважну причину (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни відпрацювання можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана. До складання екзамену допускаються студенти, які виконали індивідуальні завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти приходять до аудиторії відповідно до розкладу, не запізнюючись.

Під час занять студенти:

не залишають аудиторію без дозволу викладача;

коректно поводяться між собою;

вільно висловлюють свої погляди;

не заважають викладачеві проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

не послуговуються зовнішніми джерелами інформації, які заборонено використовувати під час виконання роботи);

не можуть розмовляти з іншими студентами та порушувати режим тиші в аудиторії;

мають право на отримання від викладача роз'яснень про причини отримання низької/незадовільної оцінки.
